

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

K poglavju „regnicoli“.

(Dopis iz trž. okolice.)

I.

Kako bi radi, ko bi le šlo! Kako radi bi laški gospodje jemali samo delavce iz Italije, ko bi le ti bili za rabo! Ko bi le ti delavci iz Italije mogli storiti toliko, kolikor delavci naši. In na čelu tem laškim gospodom naš pte — slavni magistrat: kako bi on rad imel na delu samo laške podanike! Vabili in klicali so zidarje iz Italije; a kje najdeš take zidarje, kakoršnji so naši slovenski okoličani? Vabili in klicali so vrtnarje iz Italije, a kje je vrtnar, ki prekaša našega okoličanskega vrtnarja? Tudi na naporno delo tlakovanja tržaških ulic namestiti so hoteli laške podanike, ali okoličanski kamen je bil predrž za mehko laško roko. Nekoč se je trudil laški podanik na tlaku, da bi razbil kamen. Mučil in mučil se je, a kamen ni hotel na kose. »Da ga je imel v rokah okoličan, rezal bi ga, kakor režemo mi sir«, je vzdihnil globoko. — Napete laške družine so klicale deklet in hlapce iz Italije, a pri poslednjih ni onega poštenja in veselja, kakoršnje je pri naših. Koliko se je trudil naš magistrat, da bi bil pri tramvaju namestil Lahe, ali kje se dajejo ti poslednji primerjati z našimi ljudmi glede živlosti, zvestobe in vztrajnosti? Jedino dojitke (»baje«) delajo slovenskim materam v Trstu konkurenco. In kako je to sploh mogoče? Slovenska mati ve, kaj je njeno lastno mleko onemu, ki ga je pod srcem nosila. Rajše nego bi to hrano odtegnila (in naj trpi tudi največje pomanjkanje) svojemu detetu, rajše žrtvuje vse za svojega ljubljencega, samo da ne prodaja ptujce materinega mleka! Oj Slovenci, bodimo ponosni na lastnosti, radi katerih nas morajo ptujci zavidati!

Laši hočejo torej po vsej sili dati kruha ptujcem, laškimi podanikom. Da bi jih privabili v Trst, plačujejo jim večje mezde (dajne) nego našim. Magistrat plačuje n. pr. naše po 90 nvc. na dan, laške podanike pa po 1 gld. 10 nvc. Nadalje priporočajo vsem, naj bodo z laškimi podaniki dobri, usmiljeni, potrpežljivi, kar je vse lepo od laške gospode, ko bi pa ne preklinjali, zaničevali in preganjali naših! V Derinovem kamaolomu

nazivlje n. pr. vodja Bussich »regnicole« kar »miei figli«, a naši delavci se vedno pritožujejo, kako nelepo ravna ta gospod s slovenskimi domačini.

In vendar ne gre, pa ne gre z laškimi podaniki!

Zakaj pa delajo naši laški gospodje tako? S pomočjo vlade so prišli laška gospoda do nadvladja nad tržaškimi Slovenci. Laška gospoda se kar tresejo, ker le predrž vidijo, da ne bodo mogli več dolgo vzdrževati takega absolutnega nadvladja, ker tržaški Slovenci vstaja, ker se tržaški Slovenci noče pustiti več tlačiti, temveč zahteva tudi on iste pravice, kakoršnje imajo drugi narodi! In če smo se hoteli prepričati, da-li trditev, da se Laši bojé že za svoje nadvladje, odgovarja resnici, pogledati je trebalo le v »governo« z lesnega trga, kako že v duhu s strahom vidi vihrati našo slovensko trobojnico s stolpa sv. Justa in kako že kliče tržaško policijo na pomoč proti tržaškim Slovencem! Ker vedno bobnajo v svet, da v Trstu ni Slovencev, da je Trst laški, hočejo to lažljivo trditev podkrepiti ter resnično stanje stvari prikrivati svetu s tem, da kličejo laške podanike v Trst, ki naj pomagajo dajati Trstu laško lice. Mi si gotovo ne želimo vojne naše države z Italijo; ko bi pa prišli do tega in bi vsled tega poslali vse laške podanike čez mejo: kar čez noč bi dobil Trst bolj slovensko lice. Ali to bobnanje o čistem laškem značaju Trsta ima še drug namen. Le predobro je znano, da želé Laši združiti se pod jedno krono. Mi jim pravimo naravnost, da nimamo nič proti tej želji njihovi. Ali glede Trsta pa jim je stvar nekoliko sitna.

Po geografskem principu, zбог zemljepisne lege Italija nikakor ne more reklamirati Trsta za-se. Ostaja torej le še etnografski, narodnostni princip. Če se torej Italija že nikakor ne more sklicevati na lego Trsta, kadar zahteva to mesto za-se, pa naj se sklicuje na italijanstvo prebivalstva tega mesta! Tako se glase računi laške gospode! Trst mora biti torej laški. In če ni še, pa naj postane!

To je glavni cilj laške gospode: Savojška zvezda naj zasveti nad Trstom. Laški gospodje pripravljajo v Trst toliko laških delavcev, da bi jim le-ti

pomagali na delu za — idejale. Od slovenskih delavcev pa ne morejo pričakovati tega. Ti slovenski delavci jim ne bodo pomagali na označenem delu, temveč bi jim bili le na potu!

Regnicoli v Trstu imajo torej svojo določeno nalogo — svojo misijo!

Politični pregled.

V Trstu, 21. avgusta 1902

Sprememba na namestništvu v Trstu? Praški »Narodni listy« potrjuje vnovič, da se pripravlja osebna sprememba na čelu namestništva za Primorje. Grof Gočsa da zato ni zapustil Trsta, ker si prizadeva, da dobi drugo mesto, a ga sedaj ni na razpolago takega primernege mesta. Imenovanju grofa Gočsa senatnim predsednikom na upravnem sodišču da se je uprl predsednik istega sodišča, grof Schönborn, ki da je pred ministerskim predsednikom najodločneje zastopal stališče, da je po imenovanih zadnjih let onemogočen advancement dvornih svetnikov na upravnem sodišču. In ministerski predsednik da je uvaževal ta razlog. »Narodni listy« se nadejajo, da bo presumtivni naslednik grofa Gočsa, dvorni svetnik Simonelli, na svoji težavni poziciji povsem nepristranski postopal ter hvalijo istega, ker se je priučil hrvatskemu jeziku (Simonelli je menda Dalmatince in je torej bržkone že od doma prinesel poznanje hrvaščine. Op. ured.)

S tem vprašanjem se bavi vnovič »Süddeutsche Presse« na jako zanimiv in še bolj resoluten način. Izvajanje v mariborskem listu se pobavimo jutri.

Trentinsko vprašanje.

Gospod dr. Koerber je dobil ob tem vprašanju pouk, da sprave med narodi se ne dosežajo že zato, ker tega želi kaka vlada. Narodi si ne padajo v naročje, kadar slučajno želi to kakov minister, ampak za spravo med narodi trela ustvariti notranje pogoje, pravo razpoloženje. Za rešenje trentinskega vprašanja je delal ves vladni aparat. In vendar ni šlo. To je bilo britko razočaranje za gospoda Koerberja. No, zdi se, da lekcija ni ostala brez utisa. G. Koerber je postal nekoliko manje optimističen. Pred je foreiral stvar, sedaj je pripravljen čaka ti. Tako posnemljemo iz nekega govora, ki ga je imel te dni povod obraza. »Glej ta otekel nos, te ustnice.... Kje se morem pokazati s tem obrazom?«

»Za Boga, umiri se!... To je le prehodna bolezen, to mine vse, kakor tudi pri drugih... to prihaja od tvojega stanja«, jo je miril Branimir.

»Prokletega stanja!« Je izustila surovo Melita. »Ah, da le ne bi nikdar...«

»Ne oskrunjav Boga!« jo je opominjal Branimir. »Kako moreš tako brezbožno govoriti?«

»Končaj«, je zakričala ona naj, motreča ga besnim pogledom, »ne draži me!«

»Ne, ne, jaz te ne mislim dražiti... jaz grem!« je rekel Branimir, ter je zapustil ženo, ki ni mogla vladati sama sebe.

»Pojd... da te ne vidim!« je zakričala ježno za njim, ko je bil na pragu.

Sedaj, ko je bila zljila svojo jezo na moža, se jej je zdelo, da jej je postalo lažje. Pogledala se je še enkrat v zrcalo in našla, da ni več tako spačena, kakor se jej je zdelo prvi hip. Gorjé, če zgubi svojo lepoto, če ostane popačen njen obraz, s katerim si je osvajala srca in obračala tolikim možkim glave. Tolažila se je, da to kmalu preide, ali ta njena želja se ni spopolnila. Celó poslabšalo se je. Njena spodnja čeljust se je razširila in izobčila, a tudi podobne kosti kakor da so izstopile iz svojega temelja.

Sedaj se ni moglo več prestajati z njo.

dom razkritja nekega spomenika tirolski namestnik baron Schwarzenau. Rekel je med drugim: »Vlada je slej ko prej na stališču da treba stremeti po rešenju trentinskega vprašanja, toda tega rešenja ni smeti usiljevati s strankam, ampak doseči je je treba v obojestranskem sporazumljenju.

Ker pa obe stranki še vedno smatrati vprašanje avtonomije za politično in ne za gospodarsko vprašanje, kaj je v resnici in ker se za sedaj ni nadejati, da bi se izravnala nasprotstva, se hče vlada držati do nadaljnjega stališča pričakovanja.

Iz Velikonemčije. — Nemški cesar Viljelm je že mnogo govoril in mnogo brzojavil. Bodi prilika umestna ali neumestna — cesar Viljelm pripoveduje svoje menenje o dogodkih v Nemčiji. On se kar sam peha notri v vrtnice političnih bojov in izživlja s tem javnost, da se bavi z njegovo osebo. Čim bolj pa se cesar Viljelm spušča na politično pozorišče se svojimi nazori, tem bolj se javnost v Nemčiji spoprijaznjuje z mislijo, da tudi proti cesarskim politikom je smeti voditi novinarske polemike. Tam gori prihajajo bolj in bolj do prepričanja, da je celó potrebno reagirati na politične enunciacije cesarja Viljelma. Bavijo se celó že z mislijo, da bi temu primerno spremenili določila kazenskega zakona ozirom na razžaljenje veličanstva. Danes vidimo faktično v Nemčiji — cesar ne vidimo v nobeni drugi monarhični državi — da je vse bolj neodvisno nemško novinstvo v neprestani polemiki proti osebni nazorom lastnega vladarja! In pravo je na strani novinstva, ako trdi, da tako večno osebno posezanje vladarja v strankarske boje nasprotuje zahtevam in pogojem konstitucijske države.

Ali še nobenkrat ni cesar tako razburil vse javnosti ter vse neodvisne življe zavzel proti sebi, kakor se je to zgodilo te dni z neko brzojavko princu-regentu bavarskemu. Konservativna večina bavarskega deželnega zbora je odklonila od ministerstva zahtevano svoto 100.000 mark za umetnostne namene. Vprašanje, ali je bilo to prav storjeno ali ne, ne prihaja tu v poštev. Odločilno je le vprašanje: ali je imela zbornica pravico v to ali ne?! To pravico je imela, ta pravica je neoporečna. Cesarja Viljelma pa je sklep zbornice Bavarske silno raztogotil, tako, da

Razdraženost živcev je dosegla najvišjo stopinjo. Branimir je držal s težko muko skupaj služabništvo, katero je imelo posla z Melito, a tudi sam je moral neizrečno trpeti. Prišlo je že tako daleč, da v njenej prisotnosti ni smel ne govoriti niti je kaj vprašati, tudi če je bilo potrebno.

»Tvoj glas me žali, jaz ga ne smem slišati«, mu je vrgla nekoč na obedu ježno v obraz.

»Ti si bolana, Melita!« jej je rekel on blago. »Dovoli, da pokličem zdravnika.«

»Ne predrzni se!... Jaz ne potrebujem nobenega, niti tebe ne, zapusti me!« je kričala ona kakor da je prišla ob pamet. Branimir jo je gledal poražene duše, skoro obupno.

»Zapusti me!« je ponovila ona besno ter vstala s stolice.

Ni mu prestajalo drugega, nego iti ven in pretrgati šelé pričeti obed. Od tedaj naprej nista sedela niti pri mizi skupaj. Nastalo je jeznosno razmerje med njima; a Branimir ni vedel, kako naj si pomaga. Razmišljal je dolgo, kaj naj stori, naposled se je odločil, da brzojavno pokliče v Orlovac dobrega zdravnika iz Zagreba, o katerem je vedel, da uživa Melitino zaupanje, ker je bil pred dvema leti rešil njeno mater akutnega vnetja pljuč.

(Pride še.)

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episla Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

I.

»Zakaj je nesrečna?« se je vprašal sam. »A jaz sem tako srečen radi tega njenega stanja. Imel bom poroč od zra, a to me napolnjuje z največim blaženstvom.... Ona trpi res sicer, ali tudi druge trpé, a pretrpé... ona pa besni in se ne more prilagoditi prirodni zakonui. To njeno vedenje ga je vedno bolj vodilo na misel, da ga Melita ne ljubi in da ga ni vzela iz ljubezni. Drugi bistrejšega pogleda bi bil na njegovem mestu to že davno opazil, ali on jo je preveč ljubil in obožaval, da bi mogel videti to in verovati v to. Kako bi se mogla ona, tako divno božje bitje, omočiti žnjim brez ljubezni, da bi mu s tem zastrupila življenje in ga napravila najnesrečnejšim bitjem na tem svetu? On se je bal globokejšo razmišljati o tej stvari, pa vendar se mu je ta misel pojavljala, kedar je motril Melito, v njenej razdraženosti.

Melitino stanje je vsak dan hujšalo. Nekega dne, ko je sedela v belem toaletnem plašču pred zrcalom, in jej je sobarica opre-

zno česla bujne lasi, se jej je zdelo, kakor da ima nos otekel, a ustnice, katere so se sicer jedva opazile, napihnence. Prestrašena je pogledala še boljše v zrcalo in je videla, da se ni prevarila.

»Ročno zrcalo semkaj!« je zaklicala sobarici v največej razburjenosti.

V trenutku jej je prinesla preplašena devojka ročno, povečujoče zrcalo.

Melita se je ogledala dobro v njem, — a obraz sedaj je začel dobivati besen in obupen izraz. Sedaj ni bilo več nikakega dvoma. Njen fini in mali aristokratski nosk je bil otekel in nenaravno razširen na robu nosnice, a ustnice so bile debele in modrikaste, kakor da s natosčene. V največji jezi je zamahnila s zrcalom in kolikor močno je mogla je lopnila po steni, da se je razbilo na sto koscev.

Sobarica je zatrepetala, ker se je bala izbruha še večje jeze.

»Gospod naj pride!... On naj pride!« je zakričala, plamteča od jeze, deklic, katera je takoj tekla po Branimira.

Kmalu se je prikazal on v sobi in molče je pogledal Melito, katera je zakrila obraz z obema rokama in ihtela.

»Kaj ti je, za Boga?« je vprašal potihom in sočutno.

»Vidiš me, kako sem spačena!« je zakričala hkratu Melita, odtegnivša roki od

je prineu-regentu odposlal brzojavko, v kateri je večino zbornice oštel, kakor da ima pred seboj toliko — rekrutov, ter je dal prino-regentu na razpolago tistih 100.000 mark.

S tem postopanjem pa cesar Viljem ni le na način, ki je nedopusten za konstitucionalnega vladarja, posegel v pravice zbornice in kršil konstitucionalni princip, ampak se je nepoklicano mešal v notranje stvari države, ki ima drugo svojo dinastijo!

Ves svet je kar strmel na tem najnovejšem činu cesarja Viljema; v Bavarski sami — kjer itak ne goje simpatij do Prusov — pa vibra sedaj vihar nevolje. Ne le konservativni, ampak tudi vsi liberalni listi, ki sicer obsojajo rešeni sklep zbornice, obsojajo še bolj postopanje cesarja Viljema.

Organ centrums, »Bayrischer Kurier«, opravičuje sklep zbornice s tem, da se denarji porabljajo tudi za ničvredne stvari. Potem pa pravi: Mi smo v posesti velikanskih del, ali da bi morali kupovati od vsakogar, za to nima denarja bavarsko ljudstvo, zlasti pa po svojih poslancih ter se zahvaljuje za podporo tudi od druge roke!

Maio grenka lekcija je to za toli samosvestnega vladarja, kakor je cesar Viljem, ali — zaslužena.

Dogodki v Macedoniji. Glede navsota avstrijske diplomacije, naj bi se sestala mednarodna konferenca, ki bi imela nalogo zahtevati od Turčije, naj uvede potrebne reforme v Macedoniji in Stari Srbiji, piše poloficijozno »Novoje Vremja«, ki je v zvezi z ruskim ministrom za zunanje stvari, grofom Lamsdorffom, sledeče:

»Mi Rusi smo prepričani, da umešavanje famoznega »evropskega koncerta« v turške in balkanske zadeve ni doseglo nikoli praktičnih uspehov. Naše vedenje nasproti Turčiji je uravnano po posebnih interesih, in radi toga mora Rusija govoriti Turčiji v svojem lastnem imenu, ne pa v imenu kakega »evropskega koncerta«. Mi imamo nalogo pomagati macedonskim in starosrbskim krščanom, a za to nam ni treba prositi dovoljenja Evrope. Vse tozadevne mednarodne konference niso znale napraviti družega, nego svetovati Turčiji, naj uvede reforme. Porta je vsikdar obljubljala z veliko naglico, da izvrši, kar jej je nasvetovano, storila pa ni nikoli ničesar. Rusija mora določiti program reform in jih sama uvesti v nesrečne turške pokrajine, kjer je večina prevalstva krščanska.«

Iz Küstendila poročajo dunajski »Information« dne 16. t. m. sledeče:

V Alai-Megdan blizu Gradskega vršla se je srdita bitka med neko bolgarsko ustaško četo, sestojajočo iz 65 mož, pod vodstvom poročnika Krista Stojanova, in jednim turškim batalijonom pod poveljstvom polkovnika Mahmud Nedim bega. Bitka se je pričela ob 4. uri popoldne in je trajala do noči. Ob 10. in pol uri zvečer dobil je Mahmud Nedim bey še dva batalijona podpore, vsled česar so mogli Turki obkoliti ustaško četo.

Ob zori se je bitka zopet pričela in se je ustašem posrečilo, da so s pomočjo dinamičnih bomb prodrli skozi turške čete. Ustaši so se na to razdelili na dva dela, jeden del se je napotil proti Kumanovu, drugi pa proti pilepu. Ustaši so izgubili 7 mrtvih in 13 ranjenih, Turki pa 48 ranjenih, število mrtvih Turkov ni znano. Med bolgarskimi ranjenici je tudi njih poveljnik, polkovnik Stojanov. Turki so vsem mrtvim Bolgarom odrezali glave in jih nasadili na kole.

Ta bitka ne bo brez posledic. Ustaška četa se sedaj reorganizira z novimi elementi in nove ustaške čete korakajo proti Küstendilu.

Kralj italijanski na Nemškem. — Italijanski kralj Viktor Emanuel dospe dne 27. t. m. s svojim dvornim vlakom v Magdeburg, kjer ga bodo pričakovali oni nemški častniki, ki bodo kralju na razpolago tekom njegovega bivanja na Nemškem. Ob 5 1/2. uri popoldne istega dne pa bodo kralja na postaji v Wildparku pričakovali cesar in drugi člani nemških vladarskih rodbin.

Dne 28. t. m. zjutraj se italijanski kralj pripelje v Berlin. — Naslednjega dne pa bo skoraj ves dan v cesarjevi družbi v Potsdamu, dne 31. t. m. pa se kralj Viktor Emanuel odpelje nazaj v Italijo.

Tržaške vesti.

Poziv gospodu župniku Jurizzi! — »Piccolo« je bil te dni prinesel strupeno in za Vaše slovenske župljane žaljivo notico, da je

družba poštenih in resnih mož, ki je minile sobote zvečer spremljala Vašega bivšega gosпода duhovnega pomočnika do njega stana, vzklikala pred Vašim župnim dvorcem: Abbasso gli Italiani! Abbasso Jurizza! Doli z Italijani! — Doli z Jurizzo! — in da je bil med vzklikajočimi tudi imenovani gospod kapelan. Da pa se dopisnik v »Piccolo« dela kakor da ne veruje prav v to zadnjo okolnost, to ne ublažuje čisto nič grdoobe obrekovalnega in denuncijatoričnega namena, ker je to le grdo farizejstvo, perfidija dopisni-kova.

Veleč. g. župnik! Ker se je to, česar nas dolži »Piccolo«, godilo pod Vašim oknom, ker je torej izključeno, da bi vi ne bili čuli takega hrupnega prizora, ako bi se bil res dogodil: **Vas pozivljamo pri Vaši svečeniški časti, v imenu tistega resnicoljubja, ki je v sveto dolžnost vsakemu apostolu Kristove vere, odgovorite nam po duši: ste-li čuli iz naših ust le en sam vsklik, ki bi bil žaljiv za Vas ali za italijansko narodnost?**

Mi pričakujemo odgovora z vso gotovostjo, tem bolj, ker pridemo potem laže na sled obrekovalcem.

Več udeležencev.

Razmere v Rojanu. Pišejo nam: Naša slavna redarstvena oblast ima vse polno posla in skrbi z našim Rojanom, ali bolje rečeno: s tistimi župljani rojanskimi, ki ročejo biti pristaši župnika Jurizze. Zdi se že skoro, kakor da rojanski organi slavne redarstvene oblasti sploh nimajo nobenega drugega poklica več, nego biti za petami onim, katerih g. župnik Jurizza ne more. Često smo že namigavali na očitno koalicio redarstvenih organov v Rojanu z gospodom župnikom, ali ta koalicio se še nikdar ni pojavila tako očitno, kakor ravno te dni, ko so župljani rojanski obisipali z dokazi ljubezni udanosti in spoštovanja nekoga, katerega g. župnik Jurizza ne more. Za danes nočemo govoriti dalje o tej koalicii in nje najnovejših efekti-h za župljane rojanske slovenskega mišljenja. Bolje in primerneje bo delati na to, da poizvedo na drugem mestu o tej koalicii!

Rekli smo, da organi slavne redarstvene policije v Rojanu kakor da sploh nimajo družega posla več, nego paziti na lepe oči gospod Jurizze, da čitajo iz njih vsako — pobožno željo tega pobežnega moža.

Nekdaj so redarstvene patrulje po dvakrat na teden hodile po zgorajem Rojanu ter so tako skrbele ne le za vzdrževanje javnega miru in reda od strani župljanov samih, ampak tudi za varnost imetja istih. Tedaj so bili župljani rojanski zadovoljni z organi redarstvene oblasti in vladalo je lep soglasje med prvimi in drugimi.

Sedaj pa, odkar je nova organizacija na inspektoratu na Belvederju, ni več tako, je vse drugače. Na inspektoratu je zavladal nov zistem nasproti poštenim Rojančanom, zavladal je nov duh, skrajno neprijazen tem posledajim. Kaki dve do tri leta je že, odkar ni videti v zgornjem Rojanu nobene patrulje več. Redarji imajo menda preveč skrbi v spodnjem Rojanu, tam na predelu, — ki se vleče od župnišča pa do — konsumnega društva kjer se navadno zbirajo oni, katerih v župnišču nimajo radi.

Redarstvena oblast izdaja zaporedoma jako stroge naredbe proti streljanju, proti zažiganju kresov in tudi proti spuščanju balonov. In kakor čujemo, jih drugod tudi strogo izvršuje te naredbe. Pri nas v Rojanu ne: za nas kakorda ne obstoje te naredbe. Pri nas, posebno pri Ferlugih, se morejo oni, katere to veseli, brez skrbi zalavati s spuščanjem balonov. Ni se jim bati, da bi jih motilo tem kakov redar. Da navedemo slučaj iz najnovejših dni. V nedeljo proti večeru je nekdo pri Ferlugih izpustil balon; balon je potem padel na streho ene tamšnjih hiš, kjer zagorel in zgorel. Gorelo je precej časa. Ali bi se ne bila mogla dogoditi nesreča, izlasti še, ker tam je pomanjkanje na vodi! Bog ve, da-li slavna redarstvena oblast ve kaj o tem? Ta oblast naj izvoli vzeti za sedaj na znanje, da imamo nabranih cel koš interesantnih slučajev, ki pridejo polagoma vsi na rešeto. Tej slavni oblasti dajemo konečno v razmišljanje, da-li je v javnem interesu, da-li je v interesu prebivalstva, da-li je v interesu toli potrebne harmonije med prebivalstvom in javnimi organi, da-li je tudi v interesu ugleda teh organov pred prebivalstvom: vse to, kar se dogaja že par let sem, izlasti pa duh ošite animoznosti, ki vlada na inspektoratu na Belvederju proti eni določeni vojujočini a ro d n i h i n p o l i t i č n i h s t r a n k ? ! M i b i

sodili, da naloga javnih organov je: biti nad strankami, jednako strogi, alitudi jednako dobrohotni do vseh!

Ali je res ni pomoči? Pišejo nam: Že prošlega poletja ste tožili vi in tožilo je vse pošteno mestno častnikarstvo radi nečistosti, ki vlada v tržaški centralni civilni bolnišnici. Toliko se je pisalo in rotilo, da naj bi bolj pazili na čistost postelj, ki so — lahko rečemo — vse polne stenice.

Promenili so podove, očistili zidovje — toda ta ostudni mrčes ima še danes gnezda, v slednji bolnišnični postelji!

Mi vemo, da je težko odpraviti ta mrčes, ki je posebno nadležen za bolnike, ali, ako je dobre volje, strogih ukazov in pridnih ljudi — se da priti v okom tudi temu.

Gospod Marsich in gosp. dr. Manussi naj bi se sama prepričala o resničnosti teh vrstic in naj bi storila prekoristno in človekoljubno delo s tem, da bi strogo zaukazala čiščenje slednje postelje in to toliko časa, da se odpravi nesnaga.

Pisec teh vrstic rad priznava, da je v tako velikem zavodu — kakor rečeno — težko odpraviti to za bolnike neznosno pokoro, ali, ako se že ne more vsega — naj se pomaga vsaj onim bolnikom, ki se ne morejo braniti sami — ki so tako težko bolni, da se ne morejo preigibati. Pomagajte vsaj tem nesrečnikom, ki vendar plačujejo po 2 kroni na dan in smejo zahtevati, da se jih ne pušča umirati v tropu — stenice!

Ker sem že pri bolnišnici, moram omeniti tudi oddelek za porodnice.

V tem oddelku, ki šteje vedno po več porodnic, bi bilo želeli nekoliko več reda. Dirjanje po oddelku, kričanje in lovljenje naj poneha — osobito pa v poznih nočnih urah! Nam ni mari — naj dela to kapa ali klobuk — mi zahtevamo mir za miru potrebne bolnice! Ako ne, bomo govorili nekoliko jasneje.

Iz Trebč nam pišejo: Prvo veselico, ki jo je priredilo naše pevsko društvo »Primorci« dne 17. t. m., je vspela jako lepo. — Zbralo se je veliko ljudstva od vseh krajev naše okolice in tudi iz sežanskega okraja. Naše društvo je pelo pod vodstvom gospoda Laha iz Sežane. Po obeh točkah je želo obilo pohvalo. Tudi Požarjeva Milka je imela kaj srečen nastop se svojo deklamacijo. — Ljudstvo je bilo kar očarano. Tudi igralci so dobro izvršili svojo nalogo, ako pomislimo, da so se pripravljali samo osem dni. Na veselici so sodelovala — in sicer pod vodstvom gospoda Ražma — tudi društva »Zvezda« od sv. Ivana, »Lipa« iz Bazovice in »Slovan« iz Padrič. Tudi ta društva so žela obilo pohvale.

Zadoščenjem beležimo ta lepi uspeh prvega nastopa našega. Mi se nismo nadejali tolike udeležbe. Občinstvo je kar hkratu napolnilo vse veliko dvorišče konsumnega društva. Dolžnost nas veže torej, da izrečemo najiskrenejšo zahvalo rečenim trem društvom in vsemu mnogoštevilnemu občinstvu.

Po veselici je bila javna tombola na korist zavarovalnici za govejo živino. Dobili so: terno (perutnina) Anton Križmančič iz Gropade, činkvino (prašiča) Fran Smrdu iz Sežane, I. tombolo (junica) Josipina Križmančič iz Padrič, in II. tombolo (veči prašič) Sosič z Opčin. Po tomboli se je mladina vrtela na lesenem podu do 11. ure. Ob tej uri se je veselica zaključila in razšli smo se na svoje domove zadovoljnjih src.

Združena odbora.

Iz-pred naših sodišč. V noči med 20. in 21. julijem sta redarja Ivan Verša in Fr. Skočir pozvala neko razgrajajočo družbo, naj bo mirna. Za hip so vsi obmolknili, ali kmalu na to so začeli zopet prepevati. Redarja sta zopet opomnila družbo, naj bo mirna, na kar sta dva iz-med družbe, neki Roje in Donaggio, odgovorila:

»Pojdimo naprej!« Donaggio pa je pozval redarja, naj ga ulovita, ako moreta, ter se je na to spustil v dir. Redar Verša je takoj stekel za izzivalcem, kmalu pa je zapazil, da je ostali del družbe obkolil njegovega tovariša Skočirja in se je (Verša) takoj povrnil, da mu pomaga. Skočir je bil med tem potegnil sabljo, da se ubrani napadalcev, iz-med katerih mu je jeden, Ivan Trincea, izdrl revolver. Napadalec so jo na to potegnili, a so bili nasledajega dne aretirani.

Radi tega dogodka bila sta na včerajšnji razpravi pred tukajšnjim deželnim sodiščem obsojena Ivan Trincea na 4 mesečno in Viktor Znidarskič na 2 mesečno težko ječo.

Redarja Ivan Mihalič in Ernest Paule-

tič zapazila sta dne 24. m. m. v veži hiše št. 3 v ulici Cavazzeni 16-letnega J. Brucka iz Trsta, kateri je imel pri sebi neko vrečo. Ko je Bruck zapazil redarja, naložil si je hitro vrečo na rame in hitel po stopnicah iste hiše navzgor. Ko ga je jeden redarjev vprašal, kam da gre, odgovoril je deček, da nese vrečo v neko stanovanje v hiši. Redarju Mihaliču pa se je dečkovo vedenje zddevalo sumljivo, vsled česar mu je sledil po stopnicah. Kar naenkrat je zapazil na stopnicah samo vrečo brez dečka.

Stopil je v bližnje stranišče, ali tudi tam ni bilo dečka. Ko je pa pogledal skozi okence, zagledal je dečka, ki se je držal z rokami na oknu in visel z vsem truplom izven okna. Redar je pozval dečka, naj spleza zopet notri in ga aretiraj. V vreči je bilo za kakih 18 kron obleke, katero je Bruck ukradel neki Hirsch. Bruck je bil že večkrat obsojen radi tatvine, včeraj pa je bil radi tega čina obsojen pred tuk. dež. sodiščem na 3-mesečno težko ječo.

Požar v sv. Križu. Iz našega sv. Križa ob morju nam poročajo, da je sinoči ob 9. uri začelo goreti v pohištvo Martina Trtjaka, odbornika zavarovalnice za govejo živino. Ne ve se, kako je nastal ogenj. Strahovito je bilo gledati plamen, ko je gorelo seno in druga oprava. Živino so mogli rešiti. Grozno je bilo, ker je v hiši ležala bolna 81-letna stara mati. Ni bilo lahko rešiti jo. S pomočjo družih je nje sin splezal skozi okno. In potegnili so ubogo starko iz postelje v sami srajci. O tej priliki se je sin ožgal po obrazu; žena mu pa na rokah. Žalostno je bilo videti plakajoče male otročiče. Sosednja poslopja Martina Guština in Ivana Trtjaka so bila obvarovana s pomočjo srčnih žen in deklet, ki so neprenehoma nosila vodo. Može pa so splezali na strehe. Tako se je posrečilo lokalizirati požar.

Ob tej priliki so mogli videti občinska gospoda! Kje je bila njihova voda iz njih občinskih vodnjakov, ki jo odtezajo vsačanom s pretvezo, da mora biti prihranjena za slučaj požara?! Gorje, da niso posestniki sami iz svojih vodnjakov prinašali vode! Od Pivke do Tolmina, od Čavna do morja je ni vasi, ki bi bila na slabšem v tem pogledu nego je naš sv. Križ v mestni občini tržaški!

Dajte nam vode, gospoda! Saj plačujemo davke in doklade.

Naš poročevalec dodaje še:

Čudno se nam je zdelo pri tem požaru, da so orožniki kar silili možke, da morajo v nevarnost na streho. Te pravice menda nimajo. Njim je glavna naloga, da skrbijo za red in da se ljudstvo ne bliža preveč požaru. Sploh so orožniki zahtevali od nas tako spretnost, kakor da smo sami izvežbani gasilci. — Ravnateljstva zavarovalnic, posebno Assicurazioni generali, bi pa prosili, naj nam tudi v svojem interesu nabavijo 2 brizgalnice. Potem že pojdemo rajši na streho — da veste, gospodje orožniki! Saj je umevno, da n. pr. oče, ki ima pet, šest otrok, se boji iti v nevarnost. Če bi se mu kaj zgodilo, kdo bi preživljal otročiče?!

Nadobudna mladina. Dae 5. t. m. ukradli so neznani tatovi v neki hiši pri sv. M. Magd. spodnji več stvari v skupni vrednosti 90 kron. Par dni za tem bila sta radi te tatvine zaprta 16 letni Visconti C. in 18-letni Romano B. Ljudje, ki stanujejo v bližini one hiše, kjer se je izvršila tatvina, pa so trdili, da je bil v družbi gorajh tudi neki tretji deček, o katerem se je pozneje doznalo, da je to neki 12 letni Anton G. Redarji pa so ga zastonj iskali, ker se je deček, čim je zvedel, da sta njegova tovariša zaprta, dobro skril.

Predminolo noč pa sta dva redarja slučajno dobila iskanega tatu, v družbi petero drugih dečkov, v neki podzemeljski luknji, ki se nahaja na nekem griču blizu ulice Rigutti. Tam je ta nadobudna mladina že več časa prenočevala in si tudi pripravljala jed. 12 letnega Antona G. sta redarja odvela v zapor, ostale pa sta izročila dotičnim družinam.

Tudi to so menda sadovi dvatisočletne laške kulture, ki se tako krasno odavita v tržaški ljudski javni in šolski vzgoji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 25.° ob 2. uri popoldne 30.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.2 — Danes plima ob 11.1 predp. in ob 10.35 pop.; oseka ob 4.49 popoldne in ob 4.30 popoldne.

Dražbe promlčnin. V petek, dne 22. avg. ob 10. uri popoldne se bodo vsled

naredbe tuk. v. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica San Michele 19, hišna oprava; ulica della Zonta 2, tiskarski stroji; ulica Madonna 14, obuvale; ulica Acquedotto 35, hišna oprava; ulica Acquedotto 8, jestvine in kolonijalno blago; ulica Bonomo 1, rum.

Društvene vesti.

Vspored domače veselice, ki jo priredi pevsko društvo »Adrijs« prihodnjo nedeljo dne 24. avgusta 1902. (o priliki praznovanja praznika barkovljanskega cerkvenega patrona sv. Jarneja) v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah, je sledeči: 1. Friškovič: »Uj-juh«, narodna koračnica, godba. 2. Ivanovič: »Carica«, valček, godba. 3. H. Volarič: »Kdo vstaja na dan?« možki zbor. 4. Frank: »Francoska sinfonija«, godba. 5. J. Laharnar: »Kadar mlado leto«, mešan zbor. 6. Ipavec: »Domovina«, godba. 7. A. Hajdrih: »Hercegovska«, možki zbor. 8. F. Majcen: »Slovenec sem«, veneč narodnih pesmi, godba. 9. A. Brož: »Spomin na Zagreb«, mešan zbor. 10. Majcen: »Slovanska kri«, narodna koračnica, godba. 11. Ples do polnoči. Med veselico bo šaljiva pošta. Začetek veselice ob 5. uri popoldne. Med točkami in k plesu svira veteranska godba. Vstopnina na veselico 20 nč., otroci uvedeni po starših so vstopnine prosti; vstopnina k plesu za gospode 50 nč., za gospe 25. nč. Na obilno udeležbo uljudno vabi

o d b o r.

Zahvala. Podpisani odbor izreka tem potem svojo iskreno in rodoljubno zahvalo vsem onim korporacijam in osebam, ki so blagovolile sodelovati ali pomagati na katerikoli način, da se je slavnost dvajsetletnice razvitja naše društvene zastave izvršila na toli lep in ganljiv način. Sosebno se moramo zahvaliti vrlemu bratskemu »Slovenskemu pevskemu društvu« in njega pevovodju gosp. Srečku Bartelju ter gg. in gospem in gospicam, ki so nam bili na roko pri blagajni. Iz dna duše pa gre naša zahvala našim poštenim delavcem, ki so prihiteli v masah zjutraj in popoldne, da posvedočijo vnovič zvestobo svojo naši zastavi ter bratsko vzajemnost med seboj.

Vsem njim sezamo danes, v znak zahvale, bratski v žuljavo roko.

ODBOR

»Del. podpornega društva«

Za zavod sv. Nikolaja so darovali nadalje:

Čepč Fran, župnik in Truh, župnik na Koroškem 4 K 80 stotink, Rigač Anton Hrušica dekan 4 K, Nator Anton, ekspozit, Plavje 5 K, Strzinski, kaplan, Stara Loka 2 K, z vsklikom: »Bog Vas živi!«, Stritar Andrej Mosti pri Kamniku 4 K, Kumel Alojzij Sinkovtrn pri Vodica 2 K, z vsklikom: »Bog blagoslovi Vase delovanje!« Borič Mha Trst, 40 st., Pfeifer Jan, provizor v Javorjah pri Skofji Loki 3 K, Višnar Fran, župnik v Kostričnici 4 K, Wart Julij, župnik v Bazovici 6 K, J. Narobe, župnik v Divači 6 K, Kokič Josip, župnik v pokoji v St. Vidu na Koroškem 10 K z vsklikom: »za zapuščene mladenke iz Koroške!«, Anton Koželj, duhovnik v Trebčah 3 K z vsklikom: »Bog daj premnogo podpornikov!«, M. Novak, župnik v Radovici pri Metliki 5 K, Andrej Bizer, dekan v Grabištanu 2 K, Martin Turkovič, župnik St. Peter pri Mariboru, Pšunder Ferdinand kapelan v Grižah pri Celju 3 K z vsklikom: »Majhen prispevek k velikemu delu!«, Županstvo Lokev na Krasu 50 K.

Bog obilo poplačaj požrtvovalnim rodoljubom in rodoljubkam!

Vesti iz ostale Primorske.

× Nova maša. Iz Oprtija nam pišejo: Veliko veselje smo imeli v nedeljo dne 17. avgusta v narodni hiši. Gospod Franjo Vranjanc — brat vrlega svečenika Ivana Vranjasa, ki je obče znan zbog svojega neumornega delovanja v Zdranji in radi — preziranja po škofiškem ordinarijatu v Trstu — daroval je svojo novo mašo. Tega dne se je zbralo v cerkvi mnogo naroda, tako, da je bila cerkev polna do zadnjega kotička.

Darovala se je peta maša. Ali nekaj je izostalo. Izostala je slavnostna propoved, ker... no, ker v Oprtiju vladajo turške razmere in ker gospod župnik Walker... No, tako je bilo tudi bolj. Po dovršeni sv. maši vračali smo se, spremljani od mnogega naroda, v hišo g. novomašaika. Nekoliko pred hišo je bil postavljen slavolok, odičen zastavami. V veliki

sobi narodne hiše nas je pričakoval vrlo ukusno prirejen obed. Med istim je vstal g. župnik Walker ter napil g. novomašaiku, naglasivši v svojem govoru težkoče in ovire, ki stopajo na pot duhovnikom, in priporočivši, naj g. novomašaik neustrašeno sledi Kristovemu vzgledu. A kaj mislite, ljubi čitatelji, v kakšnem jeziku je govoril ta svečenik hrvatskemu novomašaiku v čisto slovanski družbi? Italijanski! Italijanski — gospoda moja! Na zvršetku je pridodal hrvatski, da mu oprste, ker da ne zna zadostno hrvatsko!! Lepo pripoznanje to. Torej v župniji, ki je po veliki večini hrvatska, župnik ne umeje hrvatski! Sicer sem slišal, da g. župnik zna slovenski kolikor toliko, in gotovo je, da bi si bil lahko sestavil kratek slovenski govor, ako bi bil le — hotel! No, čast, g. župnik že ve, zakaj je govoril italijanski! Za njim je napil g. mladomašaiku prečastiti g. Filipič, župnik žminjski. Govornik je izražal prepričanje, da bo g. [Franjo] dober svečenik ter da o tem ne bo pozabljal podajati roke-pomočnice onemu tlačenemu in od vseh preziranemu narodu, čegar sin je on sam! Veči del govora je posvetil govornik roditeljema slavljence, ki sta uzor požrtvovalnosti in trudem vzgojila že drugega sina v svečenika. Roditelja sta bila ganjena do solz. Na to se je prigrasil k besedi g. M. Muha, ki je naglašal med drugim tudi to, da, čim duhovniki imajo kakor državljani vse pravice kakor drugi, jim je pa tudi v tej tužni deželi, kjer naši sosede ne pripuščajo Slovence in Hrvatom nobenih pravic in jih izmazujejo tudi gospodarski, nimajo duhovniki le pravice, ampak dolžnost, potegovati se za narod, iz katerega so vzrasli, da istemu čim prej zasije dan rešenja! Govornik je zaključil z nadejo, da bo znal g. Franjo spajati duhovniško in narodno dolžnost, v kar naj pomozita Bog in narodna zavest.

Sledile so še razne druge zdravijee. Na zvršetku se je g. novomašaik v vnešenih besedah prisrčno zahvalil predgovornikom ter roditeljema za njih trud in požrtvovalnost.

Še dolgo potem smo se veselili in zabavali — pelo se je tudi nekaj hrvatskih in slovenskih pesmij — dokler nas ni črna noč razkropila na različne kraje. Nam vsem pa ostane v prijetnem spominu oni lep dan.

× **Laška hijena.** V »Soči« čitamo: Ni je družine v naši deželi, katera bi bila tako sovražena od Lahov, kakor je narodna družina Plesova v Devinu. Kaj so že vse počeli žnjo, je naši javnosti znano. Svoje sovražstvo, svojo podlo ali pravo laško urav pa je pokazala te dni neka laška hijena, obkroževala joča grob blagopokojne gospe Plesove. Ko še vsa družina ječi pod nenadomestno izgubo matere in gospodinje, hodi laška hijena okolo njenega groba, sika nanj svojo zlobo, in laja v svet skrajno perfidnost, da je bila blagopokojna gospa Plesova moralna provzročiteljica napadov na »Legizo« šolo v Devinu ter da je ona kriva težkih obsodb, katere so zadele svoječasne obtožence. To namreč jej očitata »Patria del Friuli« in za njo goriški »Corriere«, ki pravi tudi, da je bila gospa Plesova fanatična Slovenka, ki je fanatizovala druge. — Da je bila zvesta Slovenka ter je ljubila svoj narod, to jej služi le v čast, kakor služi tudi laški ženi ljubezen do svojega rodu le v čast! To naj si zapomnijo Lah, kadar govorijo o fanatizmu, zapomnijo naj si pa tudi, da slabo pristojna dvatisočletni kulturi tako oblaževanje — mrtvih! To je nekaj takega, za kar nam nedostaje besed, kar pa je pristno laško! Rečemo le še, da si je ta napad na pokojno domorodkinjo naše ljudstvo zapomnilo. Vseh daj pa ne bo še kmalu konec! Klin s klinom!

Vesti iz Štajerske.

— **Poezija in proza.** Na veliki pevski slavnosti v Gradcu je dehtelo samo cvetje velikonemške poezije: vse je bilo idealno vznešeno nad vsakdanje zemsko gorje v vseh onih krajih, katerih ne objemlje še velika mati Germanija. Ali slavnost je minola, venci vsenemške poezije so jeli veneti in bolj in bolj se je jela uveljavljati proza — obračunov. A v denarnih stvareh se nehuje vsaka šala. Najbolj nemški šireča se prsa se začelnjajo krčiti, kadar treba — šteti iz žepa, izlasti pa še, ako treba ta nemili posel vršiti post festum, ko so se glave streznile in ohladile.

Kapelnik mestne godbe in Ljubnem je sodeloval s svojimi 49 možmi na veliki nemški slavnosti v Gradcu. Vse je hvalilo to godbo in časniki so jej izrekli priznanje. Po slavnosti pa so poslali godbo domov s samo

pohvalo in priznanjem, g. kapelnik pa je čakal na — kronice. Čakal je zastoj. Ni mu preostajalo drugega, nego da je sam poslal račun za 1000 kronic. Nič odgovora.

Slednjič se je osebnost peljal v Gradec. Tu so ga pošiljali od Poncija do Pilata. — Slednjič je vendar dospel do načelnika slavnostnega odbora, dra. viteza Schmeidela. Moža sta si stara dobra znanca; ali čudno: tega dne se gospod vitez kar ni mogel domisliti, da bi bil kedaj še videl gospoda kapelnika. Popolnoma ignoriral ga je. Kapelnik pa mu je osvežal spomine na — dolžnosti do godbe in Ljubnem. Gosp. vitez pa je tako postopanje označil kakor »flegelhaft« — neotesano. In gospod vitez so se indignirano ozirali okolo sebe, kje je kakov sluga, ki bi neotesanega kapelnika primerno energično postavil pred vrata. »Odvedite ga doli!« — tako je bilo povelje došlemu slugi. Kapelnik pa je sam odšel s spomini na vsenemško poezijo — pravice pa si bo moral iskati drugje na prozaični poti — pravde.

Več tožeb je tudi od strani družabnikov, ki so bili najeti za veliko nemško slavnost. In to vylie temu, da je moralo tudi ubogo slovensko ljudstvo dajati svoje žulje za to slavnost. Za poezijo proza in — fiasco.

— **Iz slovenskega tabora na Spod. Štajarskem.** »Südsteirische Presse« se bavi v svoji zadnji številki z razmerjem štajarskih Slovencev do sedanjih — »manevrov« na Kranjskem.

Svoj dotični uvožni članek zaključuje tako-le:

»Došel je čas lastnega delovanja na Spodnjem Štajarskem. Slovenci bodo morali gledati, da se popolnoma ločijo od političnih manevrov na Kranjskem. To se doseže po prenovi celjske »Domovine« v dnevnik. S tem bo dovolj poslužno inteligenci, za ljudstvo je že preskrbljeno dovolj z našimi listi, ki so zelo razširjeni. Mi se moramo, po izgledu Tržičanov, postaviti na lastne noge, da ne bomo škilili ne na to ne na ono stranko na Kranjskem, ter delovati našim razmeram primerno za ohranitev štajarskih Slovencev. S tem se sicer zopet ustvari staro partikularistično deljenje Slovencev po deželah, katerega smose bili komaj iznebili pred nekoliko desetletji. Ali tako deljenje obstoji že med Slovenci Primorja in Koroške nasproti onim iz Kranjske — ali to zlo bo moralo nastopiti, ali to zakrivi zopet »Slovenski narod«, ker celo v narodnih vprašanjih Slovence ob mejah ne le pušča na cedilo, ampak gre še na roko nasprotnikom proti Slovincem«.

V političnem pregledu, v notici o volilnem gibanju, pa se »Südt. Pr.« obrača, proti »Slovincem«, čegar nasvete imenuje neokretne in nepremišljene. Čudi se, da »Slovenec« priobčuje taka poročila manevrske vrste. »Ali pa hočejo tudi od te strani že selaj pokazati svoje veselje na morebitnem cepenju Slovencev na Spodnjem Štajarskem? Ali tu se motijo gospodje v obeh taborih. Javnost pa naj izve, da to ni situacijska slika o volilnem gibanju v vsem narodu, ampak le izbruh navadnih politikov pri pivu; kajti na Spodnjem Štajarskem je pač različnih mnenj v posamičnih vprašanjih, katera mnenja pa ni smeti smatrati kakor splošno last strank; nekaj mož še ne tvorijo stranke, slovensko ljudstvo pa je skoro na vsej črti eno in isto. Pristaše »Štajarčeve« ni šteti med Slovence, ampak med renegate. Izvzemši le-te pa se bodo vsi bojevali v sklenjenih vrstah proti enemu in istemu sovražniku; saj zastopajo vsi iste interese. Glede onih, katerim je podeliti mandate, se gotovo zjedinijo skupščine zaupnih mož, ki se skoro skličejo«.

Razne vesti.

Se nekaj podrobnosti o izgredih v Iglavi. Nemški furor se je o priliki sokolske slavnosti v Iglavi — o kateri smo poročali že včeraj — bliščal v vsem svojem svitu. Odkar so Nemci s pomočjo obstrukcije dosegli kapitulacijo Claryjevega ministerstva, so uverjeni, da jim je vse dovoljeno in se čisto nič ne brigajo za zakone.

Ko je iglavski podžupan Inderka prepovedal plesni venček, pripomnil je tajnik slavnostnega odbora, da je obdržavanje slavnosti že dovoljeno od namestništva. »Halten Sie's Maul« (držite gobec) odgovoril mu je na to podžupan. Tako postopanje dozdevalo se je nekemu navzočemu Sokolu vendar presurovo in je očital podžupanu, da vendar ne pristaja tako odgovarjati. Ta opazka je podžupana tako razkačila, da je dal Sokola takoj aretirati. Osem redarjev je gvalo na to

dotičnika na policijo, fanatična nemška družal pa je temu činu ploskala in tulila znano nemško iredentistično pesem »Die Wacht am Rhein«.

Ko so prihajali Sokoli, jih je pred sloopjem »Česke besede« nemška družal vsprejela divjim tuljenjem in žvižganjem. Vsakemu posamičnemu Čehu sledila je tolpa nemških divjakov, ki so prežali nanj kakor divje zverine. Ker je nevarnost postajala vedno večja, zahtevalo se je od podžupana, naj pozove vojaštvo na pomoč, česar pa isti ni hotel storiti, češ, da to še ni potrebno in da bi se iglavsko prebivalstvo po tem le še bolj razburilo. Veliko razburjenje pa se je polotilo med češkimi gosti, ki so bili zbrani v »Besedi«, ko so prinesli krvavečega Sokola Komareka, katerega je neki Nemeec z nožem sunil v glavo. Najhujše pa je bilo zvečer, ko so se hoteli gostje na vozovih odpeljati. Nemška pijana in zdivjana banda se je liki volkovom vrgla na vozove in Čehi so morali zopet povrniti se v »Besedo« ter tam čakati, dokler je prišlo vojaštvo na pomoč. Še-le potem, ko je vojaštvo razgnalo nemške divjake, so se mogli Čehi odpeljati.

Loterijske številke, izžrebane dne 21. avgusta:

Inomost	41	12	23	79	78
Brno	88	3	67	72	58

Brzojavna poročila.

Dogodki v južni Afriki.

ST. HELENA 21. (B.) 997 Burov, med istimi tudi general Cronje s soprogo, je odpotovalo včeraj v južno Afriko.

KAPSTADT 21. (B.) Ob otvoritvi parlamenta je naznanil guverner Milner, da se vojno sodišče odpravi, čim bo vsprejet zakon o razbremenjenju oseb, ki so odgovorne za čine, storjene za časa vojnega sodišča. — Milner je naznanil tudi, da se bo pobiral davek za brodovje v znesku 50 000 funtov šterlingov ter je pozival polanec, naj se izkažejo vredne parlamentariške ustave.

Kraljica mati Španjska.

DUNAJ 21. (B.) Kraljica-mati Španjska je se svojo hčerjo odpotovala zopet na Španjsko.

Velika povodenj.

MERAN 21. (B.) Ker se je utrga oblak, je reka Naflach stopila preko obrežij; vsi mostovi so porušeni. Število mrtvih se čeni na 5. Dolej so našli le jedno mrtvo truplo. Povodenj je provzročila veliko škodo.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olovske razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% odbitkom.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisana zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost z jamčenjem, knji les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tosa, vogal

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (sokolsko poslopje) in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, rrcal in slik. Izvršnje naroče tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJ ČENIA ZASTONJ IN FRANKO

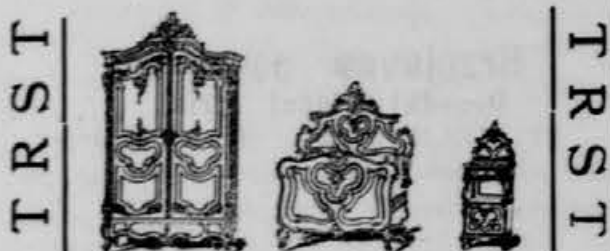
Predmeti postavio se na pa obrod ali železnico FRANKO.

Kompanjona (tajnega)

išče neki tržaški trgovec za novo trgovino v najlepši poziciji mesta in ki obeča, da bo najlepše vspevala in prinašala primerne dobičke. Kompanjon naj razpolaga kapitalom 10.000 gld. Več se izve v upravnistvu tega lista.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od avstrijskega bankebnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Münchnu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega gleda, izplačavi v slučaju zmrtnosti ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najužnejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

Dečka z dežele

14-16 let se išče za neko žganjarijo v mestu. Natančneje se poizve v našem upravnistvu.

Spoštovane slovenske gospodinjice
Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo
cikorijo.

Srečkanje nepreklicno 25. septembra 1902.	Glavni dobiček kron 30.000 kron
Olmuške rastavne srečke po 1 krono	priporočajo: Josip Bolaffio, Mandl & C.o., Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff- mann, Josip Zoldan v Trstu.
Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.	

Svilene plinove MREŽICE!! „ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti
po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon št. 845. Telefon št. 845.

Prospekti brezplačno in poštne prosti.

Zastopstvo v vseh mestih sveta.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najbolje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, katere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe s toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zračen rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka
3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatecu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdko.

M. Aite

trgovina z manufakturim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovi za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatanje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovs, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novot za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 5 1/2 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst po najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogoji.

Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati denar, srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovi.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje
proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju
proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerv. društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 1.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premijanju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premijanju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).